

Zlepšenie

chce dialóg a ústretovosť

Isté prázdniny som strávil ako brigádnik na stavbe. Raz mi majster dal štetec a farbu a prikázal namaľovať na vstupnú bránu štvorec. Nemal som ani tušenie, ako začať. Chytil som sa, až keď mi ukázal, ako nahradiť trojuholník latou a kružidlo špagátom.

JOZEF HVORECKÝ

Prof. RNDr. Jozef Hvorecký, PhD. je prorektorom Vysokej školy manažmentu a učiteľom Univerzity v Liverpoole. Prednášal na univerzitách aj v ďalších 13 krajinách. Vedeckú činnosť zameriava na úvodné kurzy informatiky, znalostný manažment a manažment

Študoval som matematiku a ovládal oveľa zložitejšie geometrické konštrukcie. Chýbala mi však predstava o vzťahu náučeného s reálnym životom. Pod dobrým študentom si totiž predstavujeme toho, ktorý má čo najviac vedomostí v akademicky čistej podobe. Žiaci základnej školy spoznávajú na slovenčine „príčasť trpné a činné“, na biológii sa dozvedia o „okoliku“ a „nažke“, na telocviku robia „stoj spojny“. Študentov sme naučili, že učiteľia im podávajú poznatky „na tácke“ a vyžadujú len to, čo bolo povedané na minulej hodine. Poznávať vlastnými cestami? Robiť čokoľvek, čo nie je v učebných plánoch? Žiadať aplikovanie poznatkov? Ani pomyslieť!

Začarovaný kruh

Memorovanie odbornej terminológie vzbudzuje pojem vedeckosti. Nariadení ho hodnotia viac ako používanie špagátu na zostrojenie praveho uhla alebo napísanie zrozumiteľnej žiadosti o pridelenie miesta v internáte. Pretože rodičia zažili iba takéto vzdelávanie, nedivia sa. Učiteľia sice poznajú aj iné podoby vzdelávania, no nedokážu uniknúť zo začarovaného kruhu. Ešte štvrtstoročie po páde socia-

lizmu ubija ich iniciatívu idea jednotnej školy. V Čku existuje ku každému predmetu niekoľko učebníc. Učiteľ si vyberá tú, ktorá najlepšie vyhovuje jeho štýlu. Naši sa nevedia dočkať aspoň jednej. Ak z niektorých stali osobnosti, tak nie vďaka systém, ale vďaka svojej schopnosti odolávať mu.

Reforma stíha reformu. Nesystémovo organizovaným a vzápätí zavrhaným vzdelávaním pre väčšinu z nás. Každý minister ohlasuje ďalšiu reformu, vraj konečne definitívnu. Budeme mať raz niečo, čo povie: „Nezačnem nič nové, chcem dohľadať existujúce“? Kvalita sa hodnotí formálne. Z kladné školy dostávajú od inšpekcie dobré hodnotenie za krasopisne vypísané triedne výkazy vysoké zasa od akreditačnej komisie za vedeckú činnosť učiteľov. To sú zložky práce, ktoré so vzdelávaním súvisia len nepriamo. Pre vedenia škôl je dôležité vyjsť v ústrety hodnotiteľom, takže činnosť v učebniach prestala byť podstatnou. Výsledkom je, že stredné školy sa sťažujú na základné, ako zle poverili žiakov. Vysoké kritizujú stredné. Zamestnávateľia všetkých. Nikto však nerobi nič, aby tým „dolu“ pomohol. Skúste získať z firiem podklady, ktoré by umožnili pri ekonomických analýzach pr

covať s reálnymi údajmi. Odpoveďou je „nie“ – a sťažnosť, že ich absolventi neovládajú.

Seriózne riadenie?

Nie všetko robíme naopak. Konáme však nesystematicky, bez plánovania, adekvátnej kontroly a doťahovania vecí do konca. Klesajúca kvalita absolventov je dôsledkom absencie seriózneho riadenia. Školstvo si zaslúži viac peňazi, ale bez rozumného manažmentu sa stratia rovnako tajomne ako v nemocniciach.

Najnovšie výskumy ukazujú, že nie je natoľko dôležité, čo sa učí, ale ako sa to učí. Žiakov treba zaujať a ukázať im, že veci dokážu pochopiť. Netreba učiť všetkých všetko. Základné vzdelanie obsahuje širokú škálu predmetov preto, aby žiaci spoznali rozmanitosť ľudského poznania, podobne ako pri poznávacom zájazde navštevujeme najzaujímavejšie miesta krajiny. Koho si získajú, prídu znova a bude chcieť vedieť viac. Ak mu naraz ukážeme všetko, nezapamätá si nič. Nestačí však redukovať objem učiva, treba vytvoriť priestor na jeho prehĺbovanie. To však pôjde až vtedy, kým učitelia dostanú právo rozhodovať čo, kedy a akým spôsobom učiť. Zodpovednosť zriaďovateľov spočíva v kontrole, či sa tak stalo. Čím je stupeň školy vyšší, tým viac sa musia školy od seba odlišovať. Už aj preto, lebo aj zamestnávateľia sa líšia. Vyselektujú sa aj alternatívne spôsoby vzdelávania, vyhovujúce rozdielnym potrebám pracovísk. To nepôjde bez úpravy hodnotenia kontrolnými orgánmi. Dnes sú nastavené jednotné kritériá a kontroluje sa „vzdialenosť od maxima“. Chýba medzi nimi kvalita vzdelávania

ŠTUDIJNÉ PROGRAMY CITY UNIVERSITY NA ROK 2012 / 2013

P. č.	Pracovisko	Názov ŠP	Stupeň štúdia	Forma štúdia	Akademický titul
1.	Trenčín	podnikový manažment	1.	denná	Bc.
2.	Trenčín	podnikový manažment	1.	externá	Bc.
3.	Bratislava	podnikový manažment	1.	denná	Bc.
4.	Bratislava	podnikový manažment	1.	externá	Bc.
5.	Bratislava	podnikový manažment	2.	denná	Mgr.
6.	Bratislava	podnikový manažment	2.	externá	Mgr.
7.	Bratislava	znalostný manažment	1.	denná	Bc.
8.	Bratislava	znalostný manažment	1.	externá	Bc.
9.	Bratislava	znalostný manažment	2.	denná	Mgr.
10.	Bratislava	znalostný manažment	2.	externá	Mgr.
11.	Bratislava	znalostný manažment	3.	denná	PhD.
12.	Bratislava	znalostný manažment	3.	externá	PhD.

a uplatnenie absolventov. Prečo by sa mali vedenia škôl o ne zaujímať?

Potrebná sebareflexia

Roztrpčenie zamestnávateľov je pochopiteľné. Čo takto dať únii zamestnávateľov právo veta – povoliť jej povedať, že daný odbor sa nesmie zrušiť, a dovoliť, aby odbory, ktoré budú podporovať trebars dvomi tretinami nákladov, boli automaticky akreditované? Zamestnávateľia budú sotva dávať peniaze do oblasti, ktorú nepotrebujú. Keďže na našej škole chceme, aby naše predstavy boli v súlade s ich potrebami, konzultovali sme napríklad

obsah pripravovaného bakalárskeho programu Manažment informačných systémov so zástupcami softvérových a hardvérových firiem.

Na kvalitu absolventov sa naozaj dá sťažovať. Náprava však musí byť založená na sebareflexii a musí prísť z oboch strán. Vysoké školy musia skončiť so zahľadením sa do seba a učiteľov viac oceňovať za schopnosť učiť, ako za schopnosť zbierať tituly. Prax sa zas musí viac angažovať pri definovaní obsahu a foriem vzdelávania, dávať školám viac priestoru pre stáže študentov a učiteľov, ale aj na obyčajnú medzilidskú výmenu názorov.

■ Jozef Hvorecký, prorektor VŠM